

Currículum. Nivell avançat

Objectius

Objectius generals

Adquirir l'habilitat o capacitat de:

1. Utilitzar l'idioma amb eficàcia, de forma fluida i amb un grau elevat de precisió, en un ventall ampli de situacions de la vida quotidiana, d'aprenentatge i d'altres, i com a mitjà d'expressió personal, mostrant cert domini dels seus aspectes formals i discursius, un grau elevat d'adequació del discurs a la situació comunicativa i una riquesa lèxica.
2. Optimitzar el coneixement dels valors d'altres cultures, havent-los contrastat amb els valors propis, amb l'objectiu d'afavorir i enriquir la comunicació.
3. Utilitzar les estratègies lingüístiques i d'aprenentatge desenvolupades, per reflexionar i corregir els propis errors i deficiències en l'expressió i en la comprensió, tant orals com escrites.
4. Mostrar un cert domini dels usos i convencions socials de la llengua i dels diferents registres. Reconèixer i entendre diferents varietats de la llengua.
5. Continuar l'aprenentatge de la llengua objecte d'estudi i, fins i tot d'altres llengües, de forma autònoma, un cop acabats els estudis d'aquest nivell.
6. Integrar i combinar el conjunt de les competències, habilitats, estratègies i actituds que formen part del bagatge personal previ o adquirit al llarg del procés d'aprenentatge d'un o més idiomes, per desenvolupar una competència plurilingüe i pluricultural.

Objectius per destreses

1. Expressió i interacció oral

Fer presentacions i intervencions llargues, amb objectius i funcions diverses, estructurades de manera coherent i entenedora.

Participar en converses, discussions i debats sobre temes generals, argumentant les seves opinions i utilitzant les estratègies discursives adequades.

Comunicar-se de manera apropiada, en diversitat de situacions, sobre una àmplia gamma de temes relacionats amb àmbits del seu interès.

2. Expressió i interacció escrita

Escriure textos extensos, clars i ben estructurats, amb objectius i funcions diverses sobre una àmplia gamma de temes, expressant i argumentant les seves opinions, i els punts més rellevants, amb precisió i domini dels diferents registres.

3. Comprensió oral

Comprendre el missatge global, les línies argumentatives i els detalls rellevants de textos orals sobre temes concrets i abstractes en llenguatge estàndard, articulats a velocitat normal, provinents de fonts diverses (els mitjans de comunicació, pel·lícules, conferències, discursos, missatges enregistrats, converses telefòniques i cara a cara).

4. Comprensió lectora

Comprendre sense dificultat textos llargs i de certa complexitat sobre temes concrets i abstractes, identificar-ne les idees principals i la intenció comunicativa, i localitzar-hi la informació específica.

Extreure conclusions de textos argumentatius d'estructura clara.

Competències generals

A. Actituds

Els estudis sobre l'aprenentatge i l'adquisició de llengües donen una gran importància als factors psicològics i afectius en el procés d'aprenentatge de la llengua i de la cultura que aquella representa. Aquests factors exerceixen la màxima influència en l'èxit o fracàs de l'aprenentatge de la llengua i de les relacions interculturals en què es participa.

Una actitud és una disposició d'ànim que s'aprèn, tot i que de vegades estigui estretament relacionada amb trets de la personalitat. Per això, el professorat haurà d'esmerçar temps i esforços per ajudar l'alumnat a reconèixer el pes de les actituds en el procés d'aprenentatge, a identificar les pròpies, i treballar en el desenvolupament de les adequades per aconseguir l'èxit en l'aprenentatge.

1. Actituds que afavoreixen l'èxit de l'aprenentatge

- Reconeixement del fet que cadascú és el protagonista del seu aprenentatge i n'ha d'assumir la gestió i la responsabilitat.
- Valoració de l'autoestima, la responsabilitat personal, l'esforç, la concentració, la voluntat i les pròpies capacitats.
- Valoració de la motivació, la curiositat i l'obertura cap a nous coneixements.
- Interès per manifestar creativitat i imaginació, i per experimentar.
- Reconeixement dels diferents estils d'aprenentatge, i predisposició a aprendre i adoptar els que millor hi escaiguin.
- Interès per adquirir autonomia en el procés d'aprenentatge.
- Superació de l'ansietat davant les noves experiències.
- Interès per desenvolupar constància i mètode de treball.

2. Actituds que afavoreixen el procés d'aprenentatge d'una llengua

- Valoració de l'aprenentatge d'una llengua com a eina de desenvolupament personal.
- Valoració de la importància de conèixer una llengua estrangera per als estudis i la feina.
- Consciència del fet que l'aprenentatge d'una llengua requereix motivació, esforç i voluntat.

- Definició de les necessitats i els interessos personals a l'hora d'aprendre una nova llengua.
- Establiment d'objectius assumibles i observables a curt termini.
- Aprofitament dels coneixements i les experiències de què es disposa, tant lingüístiques com no lingüístiques, com a mitjà per facilitar l'adquisició dels nous coneixements.
- Reconeixement de la utilitat de transferir els coneixements i les estratègies d'aprenentatge d'una llengua a una altra.
- Disposició a experimentar i a intentar activar els recursos i les estratègies de què es disposa.
- Reconeixement del fet que l'error és necessari per aprendre.
- Valoració de l'enriquiment personal que suposa la relació amb els altres estudiants i els professors.
- Reconeixement del fet que el treball en grup i cooperatiu dóna l'oportunitat d'experimentar i de comunicar-se en la llengua que s'aprèn.
- Valoració de l'adquisició d'estratègies que poden ser transferibles a altres aprenentatges.
- Interès per comunicar-se i expressar-se oralment i per escrit amb persones que parlen la llengua objecte d'aprenentatge.
- Consciència de la importància de la forma en la interacció, per tal d'expressar-se amb correcció i precisió .
- Consciència de la importància d'adequar els continguts de l'actuació oral o escrita al context comunicatiu en què aquesta es produeix.
- Consciència de la importància de l'avaluació com a instrument que permet regular el procés d'aprenentatge.
- Consciència de la importància de l'autoavaluació com a mitjà d'avaluació i gestió del propi procés d'aprenentatge.
- Consciència de la importància de la utilització de les noves tecnologies com a mitjà d'aprenentatge i d'intercanvi lingüístic i cultural.
- Consciència de la importància d'aportar els coneixements lingüístics propis, com a mediador, en situacions en què persones de diferents llengües necessiten comunicar-se i no disposen d'una llengua comuna.

3. Actituds que afavoreixen l'adquisició d'una consciència intercultural

- Valoració positiva de les diferències culturals com a font d'enriquiment i creixement personal.
- Anàlisi crítica de les pròpies valoracions d'altres cultures.
- Reconeixement de la dificultat, i de vegades la impossibilitat, de comparar realitats culturals diferents.

- Superació dels prejudicis i estereotips sobre les cultures i els pobles.
- Acceptació de l'alteritat i la diferència: respecte i tolerància.
- Valoració de l'enriquiment i creixement personal que suposa el contacte amb persones d'altres cultures.
- Valoració de la llengua com a vehicle d'expressió d'una realitat social i cultural, de les seves creences i valors.

B. Competència sociocultural

El coneixement de la societat i de la cultura de la comunitat o comunitats en què es parla la llengua objecte d'estudi és un aspecte del coneixement del món que té especial rellevància en el context de l'aprenentatge d'una llengua, ja que és probable que no formi part de l'experiència prèvia de l'estudiant o que el seu coneixement estigui deformat pels estereotips.

Aquest coneixement, conjunt de creences i valors que conformen la identitat dels individus i dels pobles, configura una manera de veure i d'entendre el món i incideix en la forma de comunicar-se amb els altres. Caldrà desenvolupar en l'alumnat una consciència intercultural que li permeti fer-se conscient i interpretar les situacions de comunicació i les convencions socials amb què es trobarà en els seus intercanvis interculturals.

A continuació es llisten els àmbits que poden estar relacionats amb els trets distintius de la societat i la cultura de la llengua que s'estudia.

Vida quotidiana

- hàbits alimentaris: dieta, horaris, comportament a taula, etc.,
- horaris i hàbits de treball,
- vacances i festes,
- activitats de lleure.

Condicions de vida

- el nivell de vida (diferències regionals, ètniques i de grup social),
- l'habitatge,
- les prestacions socials (educació, sanitat, pensions...),
- paisatge i clima,
- trets socioeconòmics (agricultura, ramaderia, pesca, indústria, comerç, turisme, banca, noves tecnologies...).

Relacions interpersonals

- estructura familiar i relacions de parentiu,
- relacions entre generacions,
- relacions entre homes i dones,
- relacions a la feina,
- estructura de la societat (grups socials, partits polítics, institucions religioses...).
- relacions amb les institucions (administració, policia...),
- relacions entre diferents comunitats,
- relacions entre grups polítics i religiosos.

Valors i creences

- cultura i tradicions,
- història i identitat nacional,
- estructura social i canvis que s'hi produeixen,
- institucions, política, seguretat,
- religió,
- altres cultures i grups socials (països estrangers, turistes, immigrants),
- manifestacions artístiques (literatura, arts plàstiques...),
- sentit de l'humor.

Llenguatge corporal

- gestos i postures,
- expressions facials,
- contacte visual,
- contacte físic i proxémica.

Convencions socials (normes de cortesia)

- puntualitat,
- indumentària,
- regals,
- celebracions (festes familiars, tradicionals...),
- visites (durada, acomiadament...),
- conversa (actituds, convencions i tabús),
- actes de caràcter social (enterraments...).

Comportaments rituals

- pràctiques religioses i ritus,
- naixements, casaments, enterraments,
- actitud de l'audiència en espectacles i cerimònies,

- o celebracions, festivals, balls, etc.

C. Continguts nociònals

El llistat següent de continguts nociònals inclou els conceptes bàsics a partir dels quals es desglossaran les subcategories corresponents amb els seus exponents lingüístics per nivell.

Entitats:

- o expressió de les entitats i tot allò que hi fa referència.

Propietats:

- o existència,
- o quantitat,
- o qualitat,
- o valoració.

Relacions:

- o espai (ubicació absoluta i relativa en l'espai);
- o temps (situació absoluta i relativa en el temps);
- o estats, processos i activitats (aspecte, modalitat, participants i les seves relacions);
- o relacions lògiques (entre estats, processos i activitats): conjunció, disjunció; oposició; comparació; condició; causa; finalitat; resultat;
- o relacions temporals (anterioritat, simultaneïtat, posterioritat).

D. Estratègies i habilitats lingüístiques

1. Estratègies comunicatives per a l'ús de la llengua

Tant en l'ús de la llengua per part dels nadius com en el procés d'aprenentatge, les persones (nadius o aprenents) realitzen actes comunicatius en les diferents habilitats lingüístiques (parlar, escoltar, escriure o llegir) i posen en funcionament diferents estratègies de comunicació.

Les estratègies són un mitjà que l'usuari d'una llengua utilitza per mobilitzar i equilibrar els recursos de què disposa per tal de respondre a les exigències comunicatives de la situació i assolir amb èxit un objectiu concret. La utilització d'estratègies comunicatives no s'ha d'interpretar com una manera d'esmenar carències lingüístiques o de comunicació, sinó

com l'aplicació d'uns principis metacognitius: planificació, execució, avaluació i reparació, a les diferents formes de les habilitats comunicatives: la recepció, la producció, la interacció i la mediació.

El progrés en l'aprenentatge d'una llengua s'evidencia per la capacitat de l'aprenent de dur a terme actes comunicatius i utilitzar estratègies comunicatives.

1.1. Estratègies de recepció (oral i escrita)

Planificació

- Identificació del context en què es produeix la situació comunicativa i presa de consciència dels coneixements previs que se'n tenen.
- Mobilització i coordinació dels recursos de què es disposa: competències generals i comunicatives.
- Adequació del tipus d'audició o lectura (comprendre el sentit general, buscar una informació específica, etc.) a les diferents intencions de l'oient o lector, i a la funció i tipologia del text.

Execució

- Deducció, inferència i formulació d'hipòtesis a partir d'idees, preconceptes i coneixements previs.
- Confirmació d'hipòtesis a partir de la interrelació i d'elements significatius del text.
- Comprensió global, selectiva, exhaustiva, interpretativa.

Avaluació i reparació

- Verificació o reformulació d'hipòtesi.

1.2. Estratègies de producció (oral i escrita)

Planificació

- Establiment dels requeriments de la tasca, identificació del context en què es produeix la situació comunicativa i avaluació dels propis coneixements del món.
- Mobilització i coordinació dels recursos de què es disposa: competències generals i comunicatives.
- Adequació del text (oral o escrit) al destinatari (funció del text, àmbit i canal, registre, estructura i cohesió del discurs...).
- Adaptació de la tasca i del missatge als recursos lingüístics disponibles (augment o disminució de la complexitat de la tasca i del discurs produït).

Execució

- Composició i articulació del discurs, integrant elements verbals i no verbals al missatge.
- Ús de fragments de discurs “prefabricats”, coneguts per l'usuari que li donen seguretat.
- Ús d'estratègies d'evitació: valorar les dificultats de la tasca i els recursos de què es disposa per ajustar el missatge.
- Ús d'estratègies d'assoliment: provar noves expressions sense bloquejar la comunicació, ajustant el nivell de la tasca a l'alça.
- Utilització de tècniques per compensar mancances lingüístiques que produeixen interrupcions o bloqueigs de la memòria (mots per guanyar temps, paràfrasis, canvi de tema...)

Avaluació i reparació

- En l'expressió oral, valoració de l'èxit de la comunicació o modificació del discurs per aconseguir-lo, a partir de la pròpia autoavaluació o la retroalimentació que rep de l'audiència a través de la seva reacció oral, gestual o expressió facial.
- En l'expressió escrita, possibilitat de control de la producció, tant des del punt de vista comunicatiu com lingüístic (revisió, correcció...).

1.3. Estratègies d'interacció (oral i escrita)

A més de les estratègies de recepció i comprensió indicades en els apartats anteriors en el cas de la interacció oral hi ha un tipus d'estratègies específiques d'aquesta habilitat referides al control que els interlocutors tenen del procés. Aquestes estratègies són les següents:

Planificació

- Previsió del tipus d'intercanvis possibles tenint en compte la informació que es comparteix i la nova informació que es vol donar o obtenir.
- Coneixement de les regles de la interacció oral (torn de paraula i distància física dels interlocutors).
- Coneixement de les regles de la interacció escrita d'acord amb la tipologia textual de què es tracti (notes, postals, cartes, correus electrònics).

Execució

- Iniciativa i cooperació per tal de desenvolupar l'intercanvi.

- Capacitat de facilitar ajut i demanar-lo per clarificar possibles malentesos, repetint, o reformulant el que sigui necessari.

Avaluació i reparació

- Valoració de l'èxit de la comunicació o modificació del discurs per aconseguir-lo, a partir de la pròpia autoavaluació o la retroalimentació que facilita l'interlocutor amb la seva reacció escrita o oral (gestual o d'expressió facial).

1.4. Estratègies de mediació

Són les que utilitza l'usuari de la llengua, que fa el paper d'intermediari, en les activitats de mediació entre interlocutors que no es poden entendre directament, o entre un text oral o escrit i un parlant d'una llengua diferent a la dels textos.

Les activitats de mediació són pel que fa a l'expressió i a la interacció oral:

- La interpretació simultània, diferida o consecutiva.
- La interpretació informal (visitants estrangers en el país de la llengua d'estudi, parlants nadius a l'estranger, situacions socials i transaccions per a amics, familiars...).

Les activitats de mediació són pel que fa a l'expressió i a la interacció escrita:

- Traducció especialitzada o literària.
- Resum de l'essencial d'articles de diaris, revistes...
- Reformulació de textos especialitzats per a no especialistes.

Planificació

- Establiment dels requeriments de la tasca, identificació del context en què es produeix la situació comunicativa i avaluació dels coneixements del món, tant els propis com dels de les persones entre les quals s'estableix la mediació.
- Mobilització i coordinació dels recursos de què es disposa: competències generals i comunicatives.
- Adaptació de la tasca i del missatge als recursos lingüístics disponibles i als de les persones per a les quals es fa la mediació (augment o disminució de la complexitat de la tasca i del discurs produït).

Execució

- Composició i articulació del discurs, integrant al missatge elements verbals i no verbals.

- Prendre consciència de les possibilitats i les equivalències de les dues llengües entre les quals es fa la mediació.

Avaluació

- Comprovació de la congruència entre els dos textos.
- Comprovació de la coherència dels usos.

Reparació

- Amb l'ajut de diccionaris.
- Amb l'ajut d'altres persones o fonts.

2. Estratègies per a l'aprenentatge de la llengua

Les estratègies d'aprenentatge afavoreixen el procés d'aprenentatge propi en la mesura que, d'una banda, promouen que l'alumne assagi amb el mitjans, les tècniques i els procediments que li resultin més rendibles i, de l'altra, estimulen el desenvolupament de l'autonomia i del treball col·laboratiu, així com de la responsabilitat en l'aprenentatge.

La capacitat d'aprenentatge també es pot concebre com la predisposició o l'habilitat per descobrir allò que és diferent, tant si es tracta d'una altra llengua, com d'una altra cultura, d'altres persones o de nous coneixements. Segons els aprenents, el saber aprendre pot incloure graus i combinacions de molts aspectes del saber ser, dels coneixements i del saber fer.

Les estratègies que s'enuncien a continuació segueixen els passos del procés d'aprenentatge d'una llengua i, encara que algunes d'elles poden formar part del bagatge conscient o inconscient de l'aprenent de llengües, en tots els casos es poden practicar i fer-les conscients per tal d'utilitzar-les i automatitzar-les per agilitar l'aprenentatge.

2.1. Estratègies cognitives

Reflexió sobre la comunicació i la llengua. Raonament sobre el fet comunicatiu i els elements d'una situació comunicativa.

- Presa de consciència i explicitació de coneixements sobre la comunicació i la llengua.
- Presa de consciència de com s'aprèn la llengua per afavorir el procés d'aprenentatge.
- Formulació d'hipòtesis referides al significat, funció i/o ús de diferents elements o aspectes de la llengua. Raonament i verificació de les hipòtesis formulades.

- Deducció de les normes d'ús de la llengua estrangera per analogia amb les pròpies o a partir d'exemples contextualitzats.
- Aplicació dels coneixements sobre la llengua pròpia o altres de conegudes per facilitar el nou aprenentatge.
- Reconeixement de les diferències d'ús entre el codi oral i l'escrit i entre els diferents registres.

2.2. Estratègies metacognitives

Reflexió sobre el procés, l'aprenentatge:

- Apropiació de la terminologia necessària.
- Comprensió del paper de l'error.
- Utilització de tècniques d'estudi i altres eines de treball.
- Desenvolupament del propi estil d'aprenentatge.
- Desenvolupament de l'autonomia i control del propi procés d'aprenentatge.
- Utilització de l'autoavaluació i la coavaluació com element de millora del procés.

2.3. Estratègies socioafectives

Desenvolupament d'estratègies que permeten a l'aprenent valorar i reforçar la seva motivació per practicar la llengua i col·laborar amb d'altres per al seu aprenentatge.

- Acceptació de la comprensió parcial o superficial d'una situació comunicativa i mobilització dels recursos i tècniques disponibles per a sentir-se competent en el desenvolupament de tasques d'aprenentatge i comunicatives.
- Formulació d'objectius clars i possibles per reforçar la motivació.
- Presa de consciència de la importància dels companys com a font d'aprenentatge a classe i fora de classe.
- Capacitat d'oferir i demanar ajut per construir el propi coneixement.
- Predisposició a rebre la retroalimentació del professor sobre el procés d'aprenentatge.
- Aprofitar totes les ocasions possibles per establir contacte, fora de l'aula, amb la llengua que s'aprèn (contacte amb persones, lectures, audicions...).
- Capacitat de risc per experimentar amb els nous aprenentatges.

Competències lingüístiques comunicatives

Es poden consultar les competències lingüístiques comunicatives per idiomes en el [Decret 4/2009](#), de 13 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum dels ensenyaments d'idiomes de règim especial.